

Az orosz próbamozgósítás és a monarchia.

— Megnyugtató kijelentés. —

(Saját tudósítónktól.) A *Militaerische Rundschau* vezető helyen foglalkozik a közel álló orosz próbamozgósításról és kifejti, hogy a közvéleménynek nem kell nagyon aggódnia e miatt. Bár az általános helyzet nem nagyon megnyugtató, az orosz hadvezetőségnek ez az intézkedése mégis elsősorban a katonai oktatás célját szolgálja.

A hadügyminisztérium lapja utal arra, hogy a válság folyamán más államok valószínű mozgósítást rendeltek el és azt írja, remélhető, hogy az orosz hadügyminisztériumnak ezzel az intézkedésével, legalább ebben a pillanatban nincs messzebbmenő szándéka.

A *Militaerische Rundschau* többek közt ezeket írja:

— Az orosz próbamozgósítás tényleg százöt millió rubelbe kerül, azonban nem hozható összefüggésbe a politikai helyzettel. Az orosz hadvezetőség már többször rendezett ilyen próbamozgósítást, abból a véleményből indulva ki, hogy ezek adnak a legtöbb alkalmat arra, hogy a békében tett előkészületeket a kellő módon ellenőrizhessék. Különösen a mozgósítással foglalkozó reszortok közreműködésénél teremthetnek

ezek a próbamozgósítások nagy eredményt. 1912-ben, a nagy válság alkalmával az orosz próbamozgósítás nagy terjedelmű volt, 1913-ban a próbamozgósítás mérve már csökkent. Hogy azonban éppen az idén olyan nagy költséget fordít Oroszország a próbamozgósításra, ennek a körülménynek nem kell a közvéleményt túlságosan nyugtalanítania. A nem egészen megnyugtató általános helyzet dacára is az orosz hadvezetőségnek ez az intézkedése — ha egyáltalában keresztülvitelre kerül — elsősorban csupán instruktiiv céloknak szolgál. A kedvező földrajzi és pénzügyi helyzet folytán az orosz hadvezetőség megengedheti magának azt, hogy ilyen katonai szempontból tényleg nagyon fontos gyakorlatot már a mostani általános béke idején rendezhessen. Remélni lehet azonban, hogy az orosz hadügyminisztérium ezen tervéhez nem fűződik továbbmenő szándék.

Oroszországban különben nagy a német gyűlölet az utóbbi időben. Ma egy pétervári jelentés is ezt sejteti. Pétervárról ugyanis ezt a hírt közlik: Mivel az állami puskaporgyárak a hadsereg szükségletét nem tudják kielégíteni, mivel másrészt a schlüsselburgi puskaporgyár egy német társaság kezében van és ennek a gyárnak a puska-pora ellen több kifogást tettek, elhatározták, hogy magánvállalatot létesítenek füsttelen puskapor gyártására. Több orosz lap azt követeli, hogy ebből a vállalkozásból zárják ki a német cégeket.

kezde, — hogy tagja vagyok a törvényhatósági bizottságnak. (Éljenzés.) Mindig a város érdekeit tartottam szem előtt s nagyon sajnálom, hogy az előttem való felszólalás bizalmatlanságot hangoztatott, pedig meg vagyok győződve róla, hogy mindannyian, akik itt vagyunk, csak azt akarjuk, hogy a város harmincöt év előtt tett fogadalmának eleget tehesse. A templomot századokra alkotják, tehát nem szabad ezzel a kérdéssel olyan könnyedén bánni.

— Mikor láttam, — folytatta — hogy a templombizottság elfogadott egy tervet, amely nem megfelelő, mikor láttam, hogy a tervek egészen mások, mint amilyenekre szükség van, városom iránt való szeretetből visszautasítottam ezeket a terveket. Csernovics ur azt mondja, hogy a bizottság teljesen szabályszerűen és jóhiszeműen járt el. Ha nekem mérnöki oklevelem volna, nem mernék ilyet állítani. Adatokra hivatkozom, hogy mennyire lehet Csernovics ur előadását értékelni.

Csernovics Agenor: Ezután személyes kérdésben kérek szót.

Pillich Kálmán: A pályázatban megállapították a kő minőségét, csak az nem volt a pályázatban, hogy a kő milyen fajta legyen? Csernovics a kalázi követ alkalmasnak találja. Emlékeztetem a közgyűlést arra, hogy a szegedi református templom építése alkalmával is a kalázi követ volt baj s akkor is konstataáltak, hogy ez a kő a legköszömb. Nem tudom tehát megérteni, hogy a bizottság a haraszi és ilkai köveket miért nem tartja jobbakká a kalázi kőnél? A bizottságnak nem lett volna szabad eltérnie a Kráhl-cégtől, hogy valódi mintakövek helyett közönséges csiszolt köveket küldjön s ezzel mintegy tévedésbe ejtse a bizottság tagjait. Indítványozza ezután, hogy a közgyűlés a felelősségértelmében határozzon és mondja ki, hogy a bizottság döntését megsemmisíti és utasítja a tanácsot olyan értelmű versenytárgyalás kiírására, amelynek a keretében csak haraszi, ilkai és kalázi kövekkel lehet pályázni. (Helyeslés.)

Ottovay István kijelenti, hogy ő is pályázott a kőfaragómunkálatokra, amelyeket nem kapott meg, de megnyugodott az árlejtési bizottság döntésében, mert az szabályszerű volt. Tehát érdektelenül szólalok föl — mondotta.

Pillich Kálmán: Vagyis mégse érdektelenül!

Ottovay szerint a kő hordképessége nem garancia arra, hogy fagyálló is. A fogadalmi templomhoz nem annyira nagy hordképességű, mint inkább fagyálló kő kell. A budapesti Kossuth-mauzóleum is ugyanabból a kőből készült, mint amilyenből a Kráhl-cég akarja megcsinálni a kőfaragó munkákat. A tanács javaslatát ajánlja elfogadásra.

Csernovics Agenor személyes kérdés címen szólal föl. Pillich őt teljesen félreértette, ezt kívánja helyreigazítani azzal a fölvilágosítással, hogy az árlejtési bizottság kész adatokat vett át a mérnökségtől s ezek alapján döntött. Tóth Mihály főmérnök a különféle kőanyagokról tájékoztatja a bizottságot és azt mondja, hogy a mérnökség is teljesen korrektül és szabályszerűen járt el, amikor az egyes kőanyagokat felülbírált. A közgyűlés ezután szavazással döntött és hatvanegy szavazattal harmincnégy ellenében a tanács javaslatát fogadta el.

(Egy kis tévedés.)

A tápéi komphoz vezető út kiépítésére 11604 korona póthitel engedélyezését kérte a tanács. Pillich Kálmán hozzászólása után a közgyűlés a póthitelt engedélyezte.

Elrendelte a közgyűlés a Fenyő- és Markovics-utca légészvilágítással való ellátását.

Fein Lajos néhány hónap előtt megvásárolta a várostól a Bihari-utca 10., 12. és 16. szám alatt lévő telkeket. Most azonban vissza akarja adni a városnak, s a tanács bemutatja Feinnak a tisztii ügyesség előtt tett azt a nyilatkozatát, amelyben kijelenti, hogy a telkek telekkönyvi átruházásához hozzájá-

Februári közgyűlés március közepéig.

— Utcaburkolások és teleklügyek a közgyűlés előtt. —

(Saját tudósítónktól.) Szerdán délután négy órakor folytatták a februári közgyűlést a városatyák élénk érdeklődése mellett. A nagy érdeklődés kétségtelenül a fogadalmi templom hirhedi ügyének szólt, ez azonban a fogadalmi templom kőfaragó munkálatainak odaitélése körül támadt vita miatt, amely majd egy óra hosszáig tartott, holnapra maradt.

A Fischer János és Fiai cég főlebbezése ügyében a közgyűlés többsége a tanács álláspontjára helyezkedett s így a munka odaitélése most már véglegesnek tekinthető, ha ugyan a közgyűlési határozatot meg nem felelbezi valaki azok közül a városatyák közül, akik a munka odaitélést szabálytalannak mondták. Ezt a véleményt különösen Pillich Kálmán támogatta nyomós érvekkel, míg az árlejtési bizottságot Csernovics Agenor, Jászai Géza, Ottovay István és Tóth Mihály főmérnök védtek. Jászai Géza fölösleges érzékenységgel utasította vissza, amit senkisémet állított, hogy a bizottság tagjait burkolt gyanúsításokkal illették volna azért, mert egy budapesti cégnek ítélte oda a fogadalmi templom kőfaragó munkálatait.

A közgyűlésen Bokor Pál helyettes-polgármester elnökölt. Jegyzők: Taschler Endre főjegyző és Rack Lipót aljegyző. A múlt ülés jegyzőkönyvének fölolvastása és hitelesítése után a közgyűlés áttért a napirend folytatódó tárgyalására.

A budapesti Magyar Keramitgyár ajánlatot nyújtott be a városhoz, amely szerint hajlandó volna az 1914—16. évi kövezési programban felvett utcák egy részét, elsősorban a Nagykrúntat, keramit burkolattal ellátni. A tanács javasolja, hogy a közgyűlés adjon módot az ajánlattevő gyárnak a pályázaton való részvételre. Kószó István dr. azt indítványozza, hogy előbb végeztessen a város próbaburkolást a gyárral s szakértők meg-

hallgatása után adjon választ, hogy reflektál-e a gyár ajánlatára vagy sem. Pillich Kálmán azt mondja, hogy a keramitburkolat az eddigi tapasztalatok szerint mindenütt jónak bizonyult. A kocsiforgalom zajtalanabb s maga a burkolat is sokáig tart. Szabadkán, Nagykikindán, Hódmezővásárhelyen már harminc év óta keramittal burkolják a főbb utvonakat. Kószó indítványával szemben a tanács javaslatát ajánlja elfogadásra. Papp István Kószó dr. indítványát pártolja, majd Ördög Lajos dr. előadó felszólalása után a közgyűlés elfogadta a tanács javaslatát azzal a módosítással, hogy az ajánlattevő gyár valamelyik forgalmas utcán próbaburkolást tartozik végezni.

(Első vita a fogadalmi templomról.)

A Fischer János és Fiai cég a fogadalmi templom kőfaragó munkálataira kiírt pályázat ügyében főlebbezett a közgyűléshez, mert szabálytalannak véli, hogy a munkát az árlejtési bizottság a budapesti Kráhl-cégnek ítélte oda. A pályázati feltételek között ugyanis szerinte a tanács nem kötötte ki határozottan, hogy milyen kőanyagot kell a vállalkozónak szállítani a munkához. Kéri a főlebbező cég a közgyűlést, hogy a tanácsot új pályázat kiírására utasítsa. A tanács a főlebbezés elutasítását javasolja. Kószó István kéri a közgyűlést, hogy a tanács javaslatával szemben a főlebbezésnek adjon helyet. Becsey Károly dr. pedig azt indítványozza, hogy miután a fogadalmi templom terveinek az ügye ugyanis a közgyűlés napirendjén van, a két ügyet egyesítsék. Csernovics Agenor szerint a bizottság teljesen szabályszerűen járt el. A Kráhl-cég által bemutatott kőanyag mindenképpen megfelelt a pályázati feltételeknek. Jászai Géza mint a munkát odaitélő bizottság tagja kénytelen fölshólni azért, mert egyes lapokban a közgyűlés egyik-másik tagja a bizottság szakértő és nem szakértő tagjait egyaránt burkolt gyanúsításokkal illette. A szakértőkre ráfogták, hogy nem értenek az ajánlatok elbírálásához, a nem szakértőket lelkiismeretlenséggel vádolták. Kijelenti, hogy ő a legjobb lelkiismerete szerint szavazott s akkor is, mint mindig, a város érdekeit tartotta szem előtt. A burkolt gyanúsításokat tehát a közgyűlés színe előtt a leghatározottabban visszautasítja.

Pillich Kálmán emelkedett szólásra ezután:

— Inne-onnan negyven esztendeje —